

Toespraak

van staatssecretaris Klijnsma van Sociale Zaken
bij het Europees Economisch en Sociaal Comité,
18 februari 2016

Dames en heren,

**Hoewel ik deze speech in het Nederlands houd, begin ik
toch eerst in het Engels. Met één zinnetje. Maar wel één
die de lading dekt.**

Great minds think alike.

Ik heb het hier allereerst over de Europese gedachte én de
Nederlandse geest. Die geest en gedachte lijken meer op
elkaar dan het huidige anti-Europa sentiment je doet geloven.
Sterker nog, ze denken er in bepaalde opzichten precies
hetzelfde over. In positieve zin.

Want net zoals Europa, zoekt Nederland verbinding. Al
eeuwenlang. Met elkaar, met buurlanden, met andere culturen.
Dat is onze geschiedenis en maakt wie we zijn.

Maar met de zin *Great minds think alike* heb ik het vooral ook
over u. Ook al denkt u er juist vaak heel verschillend over,
over een ding bent u het roerend eens: het belang van het
compromis. U zet alles in om te zoeken naar de gemene
delers; dat wat u en ons bindt.

De Europese geest en Nederlandse gedachte komen samen in
het Europees voorzitterschap. Onze rol is immers niet alleen
die van aanjager, maar ook van verbinder, bemiddelaar. Of
zoals dat in het Engels heet, een honest broker. Het is aan ons
om 28 Europese neuzen zoveel mogelijk dezelfde kant op te
laten wijzen. En dat in een tijd dat alle ogen op Europa zijn
gericht. Een tijd van terroristische aanslagen, een mogelijke
Brexit. De komst van honderdduizenden vluchtelingen die huis
en haard verlaten hebben.

Maar de grootste uitdaging van Europa bevindt zich in de
hoofden van Europeanen.

Deze zijn gevuld met scepsis. *Europa kan de problemen niet
meer aan.*

En daarnaast ook met een flinke dosis wantrouwen. *We
worden opgeslokt door een groot en onhandelbaar Europa,
denken veel Europeanen.*

En dat terwijl Europa als een geheel verder weg lijkt dan ooit.

De verbinding is een zijden draad geworden.

Dames en heren,

Het staat iedereen vrij om te klagen. Om elkaar of Europa de schuld geven. Maar één ding staat als een paal boven water: we moeten ook samen een oplossing bedenken voor de uitdagingen die voor ons liggen.

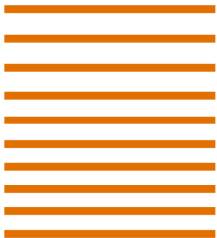
Daarom zet Nederland in op een Europa dat verbinding zoekt met burgers. Door transparant en zichtbaar te zijn. Door te luisteren naar vragen, en door ze ook echt te beantwoorden. Dat klinkt misschien nog wat abstract en zweverig, maar we kunnen dit heel concreet toepassen. Bijvoorbeeld door minder papierwerk te vragen van ondernemers in de landbouw of visserij. Dat scheelt tijd, vooral voor kleine ondernemers.

Die verbinding zoeken we ook door hoofdzaak van bijzaak onderscheiden. Geen micromanagement dus. Laat de lidstaten doen waar ze goed in zijn, en laat Europa doen wat noodzakelijk is. Juist door op hoofdlijnen in te zetten kan Europa het verschil maken in de levens van Europeanen.

Als voorzitter zullen we hard werken aan alle voorstellen die op tafel liggen. Maar we verwachten dat onze aandacht vooral zal gaan naar vier kwesties: migratie en internationale veiligheid; een verder geïntegreerde en eerlijkere interne markt; een sterke muntunie en een sterk klimaat- en energiebeleid.

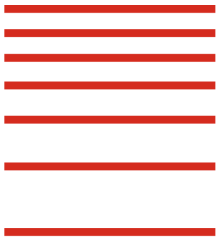

Ik zal onze inzet op deze thema's kort toelichten en ook vertellen over mijn specifieke prioriteiten en die van mijn collega, minister Asscher.

Laat ik beginnen bij het vluchtelingenvraagstuk, dat de Europese agenda de aankomende tijd zal blijven domineren. Honderdduizenden mensen ontvluchten hun land en maken de oversteek naar Europa. Zij willen hier hun leven oppakken en voor zichzelf en hun gezinnen kunnen zorgen. Vrij van geweld of onderdrukking. Daarom moeten lidstaten hun verantwoordelijkheid nemen.

Maar de opvangcapaciteit van Europa is niet oneindig. We moeten ons grensbeheer en de samenwerking met andere landen versterken. Ook om de opvang en de perspectieven voor verblijf in deze landen te verbeteren. Dat kan alleen als Europa samenwerkt.

De meningen over de juiste aanpak verschillen. En de

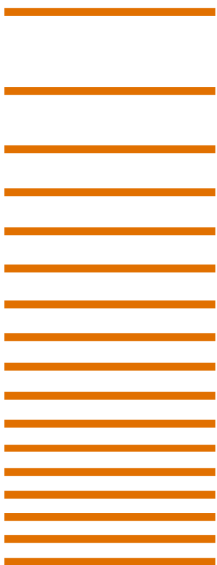
vluchtelingencrisis raakt ons op een gevoelige plek. We zijn niet alleen een Unie van belangen maar ook van waarden. Als we een humane Unie willen behouden, dan moeten we kordaat optreden. Niet beslist is namelijk de slechtste beslissing die er is.

De instabiliteit rondom onze Unie heeft rechtstreekse gevolgen voor de veiligheid binnen onze grenzen. We kunnen interne en externe veiligheid niet meer loskoppelen. Bescherming van onze rechtsstaat en fundamentele rechten zijn twee van onze sterkste verworvenheden. Dat is wat de EU kenmerkt en dat is wat we moeten beschermen. We willen leven in vrijheid.

Om uitdagingen het hoofd te bieden en kansen te benutten moet de EU een visie en solide ambitieniveau formuleren. Nederland steunt het aannemen van een nieuwe 'EU Global Strategy' op buitenland- en veiligheidsbeleid tijdens de Europese Raad van juni 2016.

Met de problemen die we voor onze kiezen krijgen is het makkelijk om in de waan van de dag te leven. Maar we moeten ook naar de toekomst kijken en ons blijven ontwikkelen. In de 21ste eeuw blijven kennis en innovatie de belangrijkste garanties voor het concurrerende vermogen van Nederland en onze Unie. Met goed beleid stimuleren we de bedrijven die over vijf of tien jaar extra werkgelegenheid creëren. Dit past goed binnen de Europese agenda voor banen en groei. Het Nederlands voorzitterschap wil dit ondersteunen.

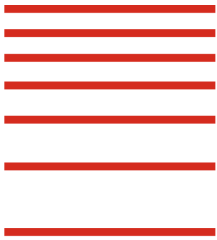
De interne markt is van onschatbare waarde voor Europa. Bedrijven kunnen hun producten aan 500 miljoen consumenten aanbieden, door middel van gelijkgetrokken regelgeving en het wegnemen van importtarieven. Europeanen kunnen goedkoop vliegen, bellen en binnenkort ook goedkoop roamen over het hele continent. Dit willen we versterken en toepassen op meer diensten.

Er is nog veel onbenut potentieel in de interne markt. De volgende stap is om een interne markt te creëren voor digitale producten.

Een andere grote stap betreft de markt voor diensten. Als we het makkelijker maken voor aanbieders van diensten om grensoverschrijdend te kunnen werken dan boren we een enorm potentieel voor groei aan. De Europese Commissie heeft haar Interne Markt Strategie gepubliceerd om dat mogelijk te maken. Nederland wil hier tijdens het voorzitterschap voortgang op boeken.

Het is belangrijk dat we ons niet naar binnen keren maar juist

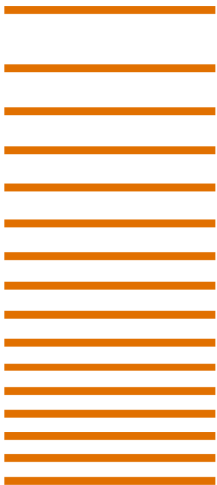
openstaan voor de rest van de wereld. Dat betekent ook dat we moeten investeren in vrijhandelsakkoorden met landen buiten onze Unie. Juist Nederland, met zijn open economie, sterke dienstensector en digitale infrastructuur, kan hier van profiteren. Maar we willen graag dat iedereen hiervan kan profiteren.

Ook een andere kant van de interne markt vraagt onze aandacht. Het vrije verkeer van werknemers en goederen dat Europa veel welvaart heeft gebracht, maar ook een schaduwkant kent. Ik kom hier later in mijn toespraak op terug.

Eerst wil ik het nog hebben over de derde prioriteit; een sterke muntunie. De financiële gezondheid van Europa vraagt nog altijd onze aandacht. Na jaren van crisis beginnen de verdieping van de Europese Monetaire Unie en de hervormingen langzaam maar zeker duidelijke resultaten op te leveren. Wij moeten ervoor zorgen dat die positieve resultaten in heel Europa worden gevoeld. Denk bijvoorbeeld aan armoedebestrijding onder alle Europeanen.

Belangrijke stappen zijn gezet om de Eurozone beter in te richten. Zo kunnen we gezamenlijke afspraken beter nakomen; stimuleren we de groei, en zijn we beter bestand zijn tegen financiële en economische schokken.

We zijn nog niet klaar. Binnen het raamwerk dat we hebben opgebouwd zit nog ruimte voor verbetering. Doorgaan met hervormen is essentieel voor gezonde begrotingen in heel Europa.

Anticiperen op de toekomst betekent ook dat we moeten inzetten op een sterk klimaat- en energiebeleid. We hebben nu een mooi akkoord dat tijdens de klimaatop in Parijs (COP21) is gesloten. Dit akkoord is juridisch bindend en ambitieus, maar toch flexibel genoeg om recht te doen aan de verschillen tussen deelnemende staten. De uitkomsten van deze top zijn een belangrijk startpunt voor het Nederlandse EU-voorzitterschap.

Nederland wil als voorzitter verder werken aan het Europese klimaat- en energiebeleid. Onder andere aan de overgang naar een circulaire economie, waarbij we grondstoffen zoveel mogelijk hergebruiken en producten duurzaam laten ontwerpen.

We zullen ook verder blijven werken aan de Energie-Unie. Door de Europese energiemarkt verder te verdiepen, zodat we een schone, betaalbare en betrouwbare energievoorziening kunnen creëren.

Dames en heren,

Tot slot wil ik u wat vertellen over mijn eigen prioriteiten, en die van mijn collega, minister Asscher. Zoals ik al eerder aanstipte, gaat een van de prioriteiten over het vrij verkeer van werknemers. Ik kan me voorstellen dat dit ook een prioriteit is voor u als vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers. Dat vrije verkeer brengt ons veel goeds, maar we zien ook een gevaarlijke schaduwkant. In verschillende sectoren is sprake van uitbuiting, schijnconstructies en valse concurrentie.

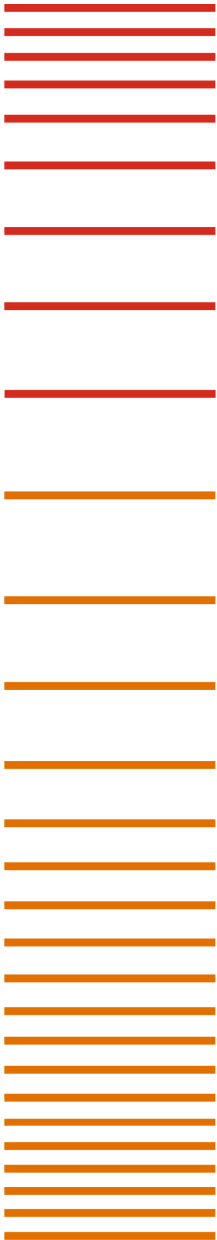
Stukadoors, schilders, en vrachtwagenchauffeurs moeten op steun van Europa kunnen rekenen. Minister Asscher wil aan malafide praktijken een einde te maken. Daarmee dienen we het belang van onze eigen werknemers en doen we recht aan arbeidsmigranten. Hierop willen we tijdens ons voorzitterschap resultaten bereiken, aan de hand van de concrete voorstellen die door de Commissie worden gedaan in het Mobiliteitspakket.

De informele Raad Sociaal Beleid op 19 en 20 april zal gewijd zijn aan het thema van arbeidsmobiliteit en fatsoenlijk werk.

Er is heel veel verdeeldheid in de EU over hoe we de interne markt 'free and fair' moeten maken. Terwijl de één inzet op free, vindt de ander fair belangrijk. Wij hebben het EESC om een advies gevraagd omdat u bij uitstek tegengestelde belangen bij elkaar laat komen en goed bent in het vinden van compromissen. Aan u de uitdaging om free en fair met elkaar te verenigen!

Fatsoenlijk werk betekent ook een gezonde werkomgeving. Ieder jaar sterven er ongeveer 100.000 werknemers als gevolg van werkgerelateerde kanker. Nederland dringt daarom aan om het aantal grenswaarden voor kankerverwekkende stoffen (carcinogenen) uit te breiden. Momenteel bestaan maar voor drie kankerverwekkende stoffen een grenswaarde op EU-niveau.

Voor uitbreiding van het aantal kankerverwekkende stoffen moet de Carcinogenenrichtlijn worden aangepast. De Commissie heeft beloofd dit te doen. Daar ben ik erg blij mee. Hopelijk komt dit voorstel nog voorafgaand aan een conferentie die Nederland organiseert over het tegengaan van werkgerelateerde kanker. Deze vindt plaats van 23 tot en met 25 mei.

Dames en heren,

Een fatsoenlijk Europa biedt niet alleen fatsoenlijk werk, maar biedt mensen ook een toekomst. De crisis heeft ons hard geraakt en de armoede is over de gehele EU toegenomen. Dat is een doorn in mijn oog. Het is echt tijd om het tij te keren en ons gezamenlijk in te zetten om het aantal mensen dat in armoede leeft te verminderen. Om die reden is armoedebestrijding één van de prioriteiten tijdens het Nederlandse voorzitterschap.

Ik ben van mening dat armoede het beste aangepakt kan worden op lokaal niveau, dicht bij de mensen zelf. In lijn met het subsidiariteitsbeginsel, moet armoedebestrijding daarom een competentie blijven van de lidstaten.

Maar ik geloof ook dat lidstaten elkaar kunnen helpen om effectief armoedebeleid te voeren, door kennis en ervaringen met elkaar te delen.

In 2009 zijn in Madrid de Europa2020 doelstellingen aangenomen. Helaas is er vanwege de crisis alleen maar sprake van meer armoede, in plaats van minder. Nu we langzaam uit de crisis komen, zal dit hopelijk ook effect hebben op het aantal armen.

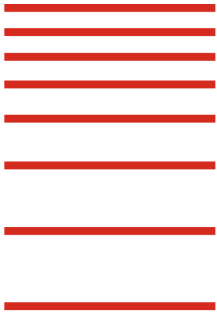
Ik ben verheugd dat het EESC zojuist een opinie heeft aangenomen over een integrale aanpak van armoede. Ik ben daar erg blij mee. U levert hiermee een waardevolle bijdrage aan de verzameling van best practices. De adviezen die u geeft zijn relevant en nuttig. Zo onderschrijft Nederland het belang van effectieve nationale strategieën voor armoedebestrijding in gezamenlijkheid.

Tevens wil ik politieke aandacht vragen voor armoedebestrijding, door Raadsconclusies over een integrale aanpak van armoede te realiseren. De Raadsconclusies zullen voorbereid worden in het Sociaal Beschermingscomité. Ik zet in op aanname door de EPSCO Raad in juni 2016.

Dames en heren,

Europa lijkt in zwaar weer te verkeren. Maar aan de andere kant moeten we niet vergeten dat Europa al een aantal fikse stormen heeft getrotseerd. En dat Europa al veel heeft bereikt.

Europa is niet alleen een economisch blok of een politiek samenwerkingsverband. Het is ook een 'soft power'. En 'soft power' Europa heeft veel aantrekkings- en overtuigingskracht.

Want ook nu is de EU de grootste economische macht op aarde. Er is vrijheid en vrede op ons continent. Binnen onze grenzen worden diversiteit, minderheden en democratie gerespecteerd. In Europa vinden we winst én gelijke kansen belangrijk. Dat is welvaart, in de meest letterlijke, kwalitatieve zin van het woord. En wat we het afgelopen jaar tot in het extreme zien, is dat mensen die dat alles niet hebben, bereid zijn daar hun leven voor te riskeren. Denk aan vluchtelingen. Maar ook aan wat er gebeurt in Oekraïne.

Graag wil ik het EESC bedanken en complimenteren voor al het goede werk dat het comité verricht.

Nederland zet zich in als professionele en reële voorzitter graag in voor Europa. Als een betrouwbare partner, die Europa kan ondersteunen in vergaande, serieuze hervormingen en het nemen van lastige besluiten. We werken hiervoor graag met u samen, als onmisbaar klankbord, maar ook als bemiddelaar, als verbinder. Let's think alike, as great minds.

Dank u.

